

REGIONPOLITISKT PROGRAM 2015-2018

MILJÖPARTIET DE GRÖNA I ÖSTERGÖTLAND

INNEHÅLL

Inledning.....	4
Klimatet - vår största utmaning.....	5
Ett stärkt miljöarbete.....	7
Hälsa och Sjukvård	9
Ett jämlikt Östergötland	16
Resor och transporter	19
Näringsliv och Arbetsmarknad.....	23
Lärande, Forskning och Utbildning.....	25

INLEDNING

I en tid då vår värld står inför stora hot är Miljöpartiet en politisk kraft som strävar mot ett samhälle som är hållbart i både ett ekologiskt, ett socialt och ett ekonomiskt perspektiv. Ett samhälle som bygger på solidaritet mellan människor, med djur och natur men också med kommande generationer. Vi är en växande politisk kraft fylld av framtidstro som väljer att se möjligheter och föreslå lösningar där andra tycks ha gett upp.

Östergötland är en region med stora möjligheter och starka traditioner. Här blandas det urbana storstadslivet i Sveriges fjärde största befolkningskoncentration med produktiva och levande kultur- och jordbruksbygder och en mångfald av olika naturtyper. Här anar vi historiens vingslag samtidigt som vi ligger i framkant i utbildning, forskning och utveckling av världsledande teknik. Här finns ett sprudlande kultur- och nöjesutbud och goda möjligheter till rekreation.

Allt detta är något som vi tillsammans måste både bevara och vidareutveckla samtidigt som vi väljer vägen mot ett hållbart och solidariskt samhälle.

Vi inser att Östergötland är en del av någonting större och att vi har en viktig roll i relation till våra grannregioner men också i både ett nationellt och i ett internationellt sammanhang.

Vi vill att Östergötland som helhet ska vara en positiv framtidskraft – i vår egen utveckling men även i våra relationer med omvärlden. Vi tror på det större sammanhanget och ser nyttan av att inom några år bilda en större region med större geografi och starkare resurser.

Framtiden består av många utmaningar men också av stora möjligheter om vi vågar bryta invanda mönster och göra nödvändiga vägval. Det är dags att på allvar ta sig an framtidens ekologiska, ekonomiska och sociala utmaningar. Både i ett globalt och i ett lokalt perspektiv.

Det kommer att kräva både mod och ansvarstagande.

KLIMATET - VÅR STÖRSTA UTMANING

De pågående och accelererande klimatförändringarna hotar förutsättningarna för liv på jorden. De påverkar inte bara enskilda människors liv, utan även den globala ekonomin och överlevnaden för hela nationer.

Klimatförändringarna kommer att drabba Östergötland, både direkt och indirekt. Det råder inte längre något tvivel om att det är vi människor som orsakar klimatförändringarna. En enig forskarvärld står bakom slutsatsen. Trots vår kunskap om allt detta fortsätter utsläppen av växthusgaser att öka.

Vi måste snabbt ställa om våra energi-, transport-, bostads- och produktions-system genom att utveckla alternativ och tillämpa tekniskt kunnande.

Omställningsarbetet är en framtidsinvestering som angriper de stora ekonomiska risker ett förändrat klimat innebär samtidigt som regionens konkurrenskraft stärks.

Klimatarbetet handlar inte längre bara om att undvika ett förändrat klimat eller om att göra klimatförändringarna så små som möjligt. Vi måste också börja planera våra samhällen för att kunna möta de konsekvenser som uppstår av redan konstaterade klimatförändringar.

Genom att Östergötland tar på sig rollen som föregångare och förebild för andra får vårt lokala och regionala omställningsarbete mycket större effekt och genomslag än att bara minska våra egna utsläpp. Landstinget är en viktig aktör såväl regionalt, nationellt som globalt. I sig själv som arbetsgivare och upphandlare av varor och som inflytelserik medlem i olika typer av nätverk.

När det gäller engagemanget i Östergötland vill Miljöpartiet på sikt koppla samman ekonomiska, sociala och ekologiska aspekter på hållbarhet i ett samlat åtagande. Vi vill göra detta tillsammans med näringsliv, föreningar och andra organisationer.

***Klimatet är vår viktigaste solidaritetsfråga
- mellan människor, mellan länder och folk
och mellan generationer.***

ENERGI

Vi vill bryta Östergötlands oljeberoende. Användandet av fossila bränslen måste minska på grund av den sårbarhet ett ökande världsmarknadspris medför, för att trygga regionens fortsatta konkurrenskraft och utveckling men framför allt på grund av klimatförändringarna. Vi vill sträva efter att Östergötland på sikt helt avvecklar användandet av fossila bränslen.

Över 80 % av den totala energin förbrukas av industrin, hushållen och transportsektorn gemensamt. Medan hushållen sedan 1990 har minskat sin energi-användning så fortsätter förbrukningen inom industrin och transportsektorn att öka. Hur transportsystemet utformas är till stor del en regional fråga.

Energieffektivisering är en avgörande konkurrensfråga för industrin. Energirådgivning och kunskapsförmedling till både hushåll och organisationer är en viktig regional samverkansinsats som bör stärkas.

Vi vill se kraftfulla satsningar på förnyelsebara energikällor såsom biogas, vindkraft och solkraft. Vårt mål är 100 % förnyelsebar energi. Modeller för att hantera intressekonflikter i samband med framför allt vindkraftsetableringar ska arbetas fram. Militära intressen ska underordnas frågan om energiomställning.

I jord- och skogsbruket finns potential för kraftigt ökad biogas-produktion. Vattenbruk är en outnyttjad källa till produktion av biobränslen som samtidigt har positiva miljöeffekter.

Omställningsarbetet kräver ekonomisk styrning och politiska beslut på nationell nivå. För att lyckas krävs samsyn och sammanhållna åtgärder på både nationell, regional och lokal nivå.

REGIONALT ANSVAR

Klimatkrisen är en av vår tids absolut största ödesfrågor. Det är nu vi måste göra något om människan ska kunna leva under rimliga livsvillkor i framtiden. Ingen kan komma undan sitt ansvar när det gäller att få bukt med utsläppen av växthusgaser. Miljöpartiet anser att landstinget inte gör tillräckligt och har alldeles för lågt ställda mål. Vi har högre ambitioner och vill driva igenom ett arbete som syftar till att göra landstinget klimatneutralt senast 2020. Det innebär att alla direkta och indirekta (Ekologiska fotavtryck, Se nedan) utsläpp av växthusgaser som landstinget ansvarar för ska kartläggas. Och det innebär att en rad olika handlingsplaner kommer att sjasättas för att minimera utsläppen och att landstinget kommer att kompensera för de utsläpp som inte går att undvika.

Det övergripande regionala utvecklingsansvaret ska antas utifrån ett hållbarhetsperspektiv som strävar mot att uppnå regionala klimat- och miljömål.

ETT STÄRKT MILJÖARBETE

Miljöpartiet vill stärka miljöarbetet i regionen på en rad olika sätt. Vi vill ha ett övergripande ledningssystem för hela landstingets miljöarbete som regelbundet granskas av en utomstående organisation och där mål om förbättrade resultat finns inbyggt. Det ska finnas en koppling till Lean och viljan att ständigt förbättra sig. En viktig utgångspunkt för både klimatarbetet och det övriga miljöarbetet är begreppet ekologiskt fotavtryck. Vilken påverkan har landstinget på miljön och vad kan vi göra för att minska den påverkan och kompensera för det som inte går att undvika?

Miljöledningssystemet ska innehålla skarpa och uppföljningsbara mål med övergripande strategier som bryts ner till konkreta handlingsplaner för de olika enheterna inom landstinget. Det är viktigt att involvera så många som möjligt och inspirera till kreativa lösningar.

EN GIFTFRI VARDAG

Miljögifter är i dag ett allvarligt hot mot såväl människor som natur. Försiktighetsprincipen måste gälla vid bedömning av kemikalier, eftersom det kan ta tid innan negativa effekter blir tydliga. Barn är särskilt känsliga för många miljögifter, och de produkter och miljöer som barn använder och vistas i måste värnas särskilt. Prövningen och kontrollen, såväl nationellt som inom EU:s kemikaliepolitik, måste vara skarp. Särskild hänsyn måste tas till riskerna förknippade med kombinationer av olika kemikalier.

NATURENS RAMAR

Vi är beroende av naturen omkring oss, dess resurser och de ekosystemtjänster som upprätthåller våra livsvillkor. Vår påverkan på naturen via alltför stort uttag av dessa resurser och via spridning av miljögifter och växthusgaser ligger dock långt utöver det naturen kan hantera. Det leder till stora förändringar i vår miljö. Vår kunskap om dessa förändringar är ofullständig vilket kan leda till oväntade och oönskade konsekvenser som försvagar eller slår ut ekosystemen.

Vättern är dricksvattentäkt för många och allt fler människor i södra Sverige kommer i framtiden att vara beroende av att Vättern behåller en god vattenkvalitet. Dessutom innehåller vätternlandskapet många värdefulla naturområden och rekreationskällor.

Samtidigt hotas ekosystemen runt och i sjön av andra intressen. Gruvexploatering kan visserligen leda till att arbetstillfällen skapas på mindre orter men står ofta i konflikt mot andra näringar såsom jord- och skogsbruk samt turistnäringen. Dessutom kan både ekosystem och omkringliggande näringar hotas för lång tid

framöver eftersom nya gruvor alltid innebär stora ingrepp i naturen och betydande risker för miljöskador och giftspredning.

Vi får inte riskera att för lång tid framöver försämra eller förstöra livsnödvändiga ekosystemtjänster genom kortsiktiga och oförsiktiga gruvetableringar. Runt Vättern är det extra viktigt. Därför bör övriga intressen underordnas intresset av att långsiktigt behålla en god vattenkvalitet. Projektering av gas- och uranutvinning ska inte tillåtas. Försvarets övningsskjutningar som förgiftar vattnet får inte ökas utan måste snarast upphöra.

Åtgärder i Östersjön är ett bra exempel på att internationellt samarbete kan ge goda resultat. Samtidigt finns fortfarande stora miljöproblem och stora hot. Östergötland bör ta initiativ till att intensifiera samverkan mellan östersjöländerna för att garantera att vårt gemensamma hav i framtiden är en frisk och välmående källa till både rekreation och naturresurser.

BIOLOGISK MÅNGFALD

Östergötland visar upp en fantastisk mångfald av naturtyper. Från skärgårdens övärld via de centrala jordbruks- och kulturlandskapen till de norra och södra skogslandskapen. Det gör också att den biologiska mångfalden i vår region är oerhört omfattande. För att säkerställa mångfalden måste större arealer värdefull natur skyddas från brukande och exploatering. I Östersjön och skärgården är det särskilt viktigt. I Östergötland finns över hundra rödlistade arter som måste värnas. Vår kunskap om sambanden i naturen är ofullständig och vi vet inte vilka effekterna blir i de ekologiska sambanden när en art försvinner.

De stora rovdjuren har en plats i vår natur och dessa måste få möjlighet att existera utifrån sin naturliga roll i ekosystemen. Problem och konflikter uppstår när deras naturliga beteenden kommer i konflikt med människans verksamheter. Vi vill värna rovdjuren men samtidigt ekonomiskt säkra drabbade verksamheter för att minimera konflikterna mellan människa och djur.

HÄLSA OCH SJUKVÅRD

POLITIK FÖR EN HÄLSOFRÄMJANDE, JÄMLIK OCH MODERN HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

Miljöpartiet anser att satsningar som kan förebygga ohälsa är minst lika viktiga som att ha en bra sjukvård som kan hjälpa när vi har drabbats av sjukdom. Vi prioriterar därför insatser som är hälsoinriktade även om vinsten i hälsa inte är omedelbart synlig. På sikt anser vi att det även finns en ekonomisk vinst att göra när färre blir sjuka. Under ett antal år kommer det dock vara så att hälso- och sjukvården behöver mera pengar. Vi tror att det behövs andra verktyg än att höja landstingsskatten för att täcka det resursbehovet och vi tycker att staten behöver ta ett större ansvar.

Dagens vård är inte anpassad efter de grupper som använder vården i högst grad och behöver den mest, nämligen äldre och kroniskt sjuka. Vi vill förändra detta och se till att samordningen kring dessa stora patientgrupper förbättras.

Miljöpartiet vill fortsätta att utveckla vården så att den blir mer rättvis och jämlik. Det ska bara vara medicinska behov som avgör vilken vård man får och inte exempelvis vilket kön, ålder eller vilken hudfärg man har. För att åstadkomma detta anser vi att medborgarna måste få ett större inflytande, både genom sina förtroendevalda och direkt genom att landstinget bjuder in till dialog och påverkan.

En annan mycket viktig pusselbit är att vi kan få med personalen i vår strävan att göra vården bättre. Personalen vill patienternas bästa men måste få goda möjligheter att utveckla sin skicklighet och kompetens och en arbetsmiljö som lockar till entusiasm och leder till bästa kvalitet.

MED UTGÅNGSPUNKT I HÄLSA

LÅNGSIKTIGT TÄNKANDE FÖR BÄTTRE HÄLSA

God hälsa är avgörande för att vi ska känna välbefinnande och är en viktig förutsättning för en individ att kunna utveckla hela sin personlighet och hela sin potential. Vi anser också att det finns ett samband mellan folkhälsan och samhällets livskraft. I ett samhälle där individerna mår bra frigörs energi och ork att värna såväl miljö och natur som solidariteten mellan människor.

Mot bakgrund av detta blir det alltid viktigt för ett grönt parti att hitta strategier för bättre hälsa och ökad livskvalitet.

Tre avgörande strategier att stärka hälsan i samhället:

1. Att se till att vården fokuserar mer på hälsofrämjande insatser och på hur man kan förebygga att skada uppstår. Det kan handla om allt från att undvika att vårdrelaterade infektioner sprids på sjukhusen, till kostrådgivning efter en hjärtoperation till att erbjuda stöd för rökavvänjning på vårdcentralen.
2. Att vården, framförallt primärvården(vårdcentralerna) och Folk tandvården, får ett mer omfattande hälsofrämjande uppdrag som riktar sig till befolkningen i stort och inte bara till patienter som kommer till vården. Det kan handla om att informera äldre om hur man undviker fallskador eller att organisera regelbundna genomgångar av vilka läkemedel man använder eller anordna öppet hus på vårdcentralen om exempelvis livsstilsrelaterade sjukdomar.
3. Att aktivt delta i den folkhälsopolitiska diskussionen och bidra med vårdens kunskaper om folkhälsans bestämningsfaktorer. Landstinget ska också, anser vi, initiera samarbeten med kommunerna som innebär att förutsättningarna för hälsa stärks, inte minst handlar det om barn och ungas uppväxtvillkor och närmiljö.

SE DET FRISKA OCH SÄTT PATIENTEN I CENTRUM

Vården måste präglas av en helhetssyn på människan. Detta gäller såväl vid bemötandet av patienten som när man ställer diagnos och hur patienten sedan omhändertas i vårdorganisationen. Det handlar om att sätta in individen i sitt unika sammanhang, inte bara ur en medicinsk synvinkel utan även socialt och kulturellt. Vården ska utifrån dessa sammanhang utföras med respekt och lyhördhet för individens specifika behov, förutsättningar, förväntningar och värderingar. Detta är grunden för ett hälsofrämjande förhållningssätt i vården och bidrar till att behandlingen blir effektivare och att kvaliteten i vården höjs.

KRAFTTAG MOT PSYKISK OHÄLSA

Den psykiska ohälsan i samhället ökar, särskilt bland unga vuxna och inte minst hos kvinnor. Vi behöver ett batteri av åtgärder för att såväl förebygga som bota och lindra psykisk ohälsa. Det är genom tidiga och samordnade insatser för barn och unga som den pågående negativa trenden kan motverkas effektivast. Skolan, vårdcentralen och föräldrakontakten är de viktigaste nycklarna i en sådan samverkan. Det förstärkta hälsofrämjande uppdraget som vi vill ge primärvården inkluderar naturligtvis även arbete mot psykisk ohälsa.

Miljöpartiet vill verka för att uppdraget till barn- och ungdomspsykiatrien ses över och utvecklas. Bland annat måste mer resurser avsättas för att bygga ut så kallade mellanvårdsformer där kvalificerad behandling kan ges utan att inläggning på sjukhus krävs.

Miljöpartiet vill också att vårdcentralerna förstärker sin kompetens att ta emot och behandla lättare psykisk ohälsa exempelvis genom samtalsterapi.

Vid psykisk ohälsa spelar ofta de anhöriga en avgörande roll för hur väl patienten kan tillfriskna. Av detta skäl men också för att de har egna behov så behöver de anhöriga involveras och göras delaktiga i utformningen av vården.

ALTERNATIV TILL LÄKEMEDEL

Läkemedel är en viktig behandlingsmetod inom vården och på många områden har en enorm utveckling ägt rum. Nya effektiva mediciner mot exempelvis reumatism bidrar till att öka livskvaliteten stort för de drabbade individerna. Samtidigt uppstår väldigt mycket sjukdom på grund av hur vi lever; matvanor, rökning, alkohol och dåliga motionsvanor etc. Att genom läkemedel lindra symptomen av en i grunden osund livsstil kan inte vara vårdens förstahandsval och leder dessutom sällan till ett särskilt bra resultat.

Det finns dessutom en betydande överförskrivning av läkemedel. Det är viktigt att patienter inte tar läkemedel som de inte längre behöver, är olämpliga för äldre, påverkar negativt eller orsakar biverkningar. Miljöpartiet vill därför att landstinget arbetar aktivt med så kallade läkemedelsgenomgångar där det säkerställs att patienten endast tar den medicin som hen behöver.

Vid vissa tillstånd som exempelvis smärta eller sömnproblem kan det finnas alternativa behandlingar som är likvärdiga eller bättre än läkemedel och som innebär att man kan undvika biverkningar. Komplementära medicinska metoder som exempelvis medicinsk yoga eller taktill massage är värdefulla alternativ som kan bidra till bättre hälsa och ett snabbare tillfrisknande. Ambitionen är att integrera metoderna i vården och utvärdera dem vetenskapligt.

GRÖN REHABILITERING

Grön rehabilitering innebär en behandling där naturen ingår. Det gröna naturinslaget kan vara en terapiträdgård där trädgårdsarbete och fysisk aktivitet ingår eller en naturlig vilsam miljö där man kan återhämta sig efter olika former av stress. Det kan också vara vistelse i naturen på recept precis som det idag finns fysisk aktivitet på recept, kontakt med djur, kulturupplevelser och behandlingar som till exempel massage. Gemensamt för metoderna är att de minskar stress, fungerar läkande och förebygger framtida ohälsa samtidigt som de ger få biverkningar. Miljöpartiet vill därför att en översyn görs av landstingets verksamheter för att se vad som är möjligt att göra med inspiration från den gröna rehabiliteringen för att förbättra vårdmiljöerna. Vi vill också att ett antal konkreta projekt igångsätts där grön rehabilitering är viktig ur behandlingssynpunkt. Projekten ska utvärderas vetenskapligt.

PATIENTEN OCH BEHOVEN I CENTRUM

Patienten är en viktig resurs i sitt eget tillfrisknande och den som är expert på sina egna symptom sjukdom. ärför anser vi att vården alltid måste lyssna på vad patienten har att säga, i det konkreta mötet, men också övergripande i kontakt med patientföreningar och handikapporganisationer. När politiken fördelar resurser ska det vila på uppdaterad kunskap om vilka behoven faktiskt är.

VÅRD SKA GES EFTER BEHOV – EN VIKTIG PRINCIP

Att vård ska ges efter behov är en grundläggande princip som vill värna att alla människor oavsett inkomst, härkomst, kön, ålder m.m. ska få sina vårdbehov tillgodosedda utifrån en strikt medicinsk grund. Det finns en stark och tydlig koppling mellan behovsprincipen och att vården i huvudsak har en offentlig finansiering. Våra gemensamma pengar ska inte gå till den eller de som har starkast röstresurser utan fördelas rättvist. Det krävs en aktivt politisk styrning för att se till att så verkligen bli fallet eftersom många andra intressen kan påverka vårdens utformning.

MODERN OCH FLEXIBEL VÅRDORGANISATION

Hälso- och sjukvården ska utan att rucka på behovsprincipen eller den medicinska prioriteringen vara så flexibel och serviceinriktad som möjligt. Alla ska snabbt och enkelt kunna komma i kontakt med vården och omotiverade köer ska undvikas. För att nå dit måste vården arbeta aktivt med information och kommunikation och organisera sin verksamhet utifrån den moderna människans krav och livssituation. Tidsbokning på internet behöver utvecklas mera. Planeringen av behandlingen så att patienten vet vad som väntar och har tillgång till sin egen journal behöver utvecklas. Kraven på tillgänglighet ska baseras på vilken medicinsk diagnos det är frågan om och inte som idag där det är lättast att följa upp. Tillgänglighet handlar dessutom inte bara om tid utan är även en attityd och ett sätt att förhålla sig till patienterna. Hur en patient bemöts är avgörande för hur väl behandlingen faller ut.

VÅRDEN SKA VARA JÄMLIK

Vården idag är inte helt likvärdig och jämlik. Det är inte bara medicinska behov som styr tillgängligheten, kvaliteten och omfattningen av den vård som man som patient erbjuds. Män med hög utbildning, god inkomst, i yrkesverksam ålder har idag bättre förutsättningar att få den bästa vården än exempelvis en kvinna med utländsk bakgrund eller en äldre med många olika sjukdomar. Förklaringen till att det är så handlar om normer och värderingar som ofta är omedvetna och rotade i hur vården och forskningen är uppbyggd och organiserad. Miljöpartiet vill genomföra ett strukturerat och målmedvetet arbete för att komma till rätta med dessa orättvisor.

TILLGÄNGLIGHET FÖR FUNKTIONSHINDRADE

Det är viktigt att vården är tillgänglig på alla möjliga sätt för så många som möjligt. Människor med psykiska eller fysiska funktionshinder ska möta en vård som är välkomnande och inbjudande och inte sätter upp barriärer. Miljöpartiet vill se till att det finns arenor för reellt brukarinflytande som gör att vården hela tiden kan bli lite bättre och möta fler människors särskilda krav och behov. Allt viktigare blir att landstingets möte med människor via internet också tar hänsyn till att människor har lite olika förutsättningar att ta till sig materialet. Landstinget ska också vara anpassat som arbetsplats att också anställa människor med funktionshinder.

VÅRD TILL "PAPPERSLÖSA"

Alla, även papperslösa och asylsökande, ska ha rätt till hälso- och sjukvård på lika villkor. Vården ska utan att snegla på identitet och bakgrund ge var och en som kommer till vården den behandling som är medicinskt motiverad. Det är i grunden en fråga om respekt för principen om människors lika värde.

MED FOKUS PÅ DE ÄLDRE

Sjukvården är inte anpassad för att möta patientgrupper som inte har en väldigt specifik diagnos vars behandling omedelbart gör dem friska eller bättre. Sköra äldre med flera eller diffusa diagnoser är en stor och viktig grupp som kännetecknas av just detta och som istället för en rad olika specialiteter behöver mötas av en bred kompetens om sjukdomar hos äldre (Geriatrik).

Vi vill att landstinget har en tydlig strategi för hur vi kan få fler läkare på våra sjukhus som är geriatriker. Det är också viktigt att **alla** inom vården har en grundläggande kunskap om äldres särskilda behov. Miljöpartiet anser att landstinget ska styra forsknings- och utvecklingsresurser till området. De försök med äldremottagningar, där olika yrkesgrupper och kompetenser samlas kring de äldre, har inneburit en klar förbättring av vården och bör permanentas.

EFFEKTIV VÅRD MED HÖG KVALITET

STÄNDIG FÖRBÄTTRING

Att förbättra eller effektivisera en verksamhet är i grunden positivt men det har också sina tydliga risker. Å ena sidan måste man hela tiden möta krav från en omvärld som förändras och förväntar sig mer och nyare sätt att arbeta. Men å andra sidan finns det en gräns för hur mycket man kan pressa ut ur ett system och de människor som jobbar där.

Kraven på effektiviseringar och förbättringsarbete måste gå hand i hand med en uppmärksamhet på att arbetsvillkoren för de anställda inte försämras och att man inte gör avkall på patientkontakten. Med detta för ögonen får man väga effektiviseringar mot att tillföra mer resurser. Hälso- och sjukvården kommer med stor sannolikhet i framtiden att behöva mer resurser.

ÖPPNA PRIORITERINGAR

Fördelningen av resurser inom hälso- och sjukvården är inte självklar. För att politikerna ska kunna göra en så bra tilldelning som möjligt utifrån behovsprincipen krävs kunskap om vad som är på gång inom vårdens olika specialiteter och branscher. Om det har skett några medicinska genombrott eller om det kommit fram nya effektiva läkemedel eller om annat faktiskt inte visat sig ha så stor effekt. Öppna prioriteringar handlar om att detta skall redovisas öppet i dialog mellan verksamhetsföreträdare och politiker och att medborgare på ett enkelt sätt ska kunna ta del av de underlag som presenteras. Det ska finnas en tydlig koppling mellan detta underlag och den vård som politikerna sedan beställer av verksamheten.

PERSONALEN ÄR NYCKELN TILL EN GOD VÅRD

EN GOD ARBETSMILJÖ

Miljöpartiet vill att landstinget ska ha Sveriges mest attraktiva arbetsplatser. En arbetsplats vars främsta uppgift är att främja hälsa bör också vara ett föredöme när det gäller den egna personalen. Det handlar om att kunna erbjuda en stimulerande och riskfri miljö med gott om tid för egen reflektion och eftertanke. Friskvård och rekreation ska uppmuntras aktivt av arbetsgivaren. Kontroll över arbetstiden är avgörande. Vi vill därför tillåta olika typer av arbetstidsmodeller, även sådan som kan innebära en arbetstidsförkortning. En samlad översyn över administrativa krav och en prioritering av dessa samtidigt som IT-stöden förbättras är andra nödvändiga ingredienser för en god arbetsmiljö.

INFLYTANDE ÖVER SITT ARBETE

På en attraktiv arbetsplats är medarbetarnas inflytande över sitt eget arbete en avgörande ingrediens. Miljöpartiet har en stor öppenhet för att hitta nya vägar för hur detta ska kunna åstadkommas, till exempel med inspiration av norska kvalitetskommuner. Ledarskap och chefsroller behöver ses över men det behövs också mod att hitta andra sätt att organisera verksamheten. En sådan idé är den om intraprenader där en arbetsplats eller enhet ges större ekonomisk frihet.

ATT UTVECKLA KOMPETENS

I en kunskapsintensiv verksamhet som vården utgör är förmågan att utveckla och ta tillvara medarbetarnas kompetens avgörande för kvaliteten. Vi tror på ett utvecklat teamarbete där olika kompetenser kan ta nya ansvarområden. Vi anser att det är genom en tydlig satsning på forskning och verksamhetsutveckling som framgång bäst kan nås.

ETT JÄMLIKT ÖSTERGÖTLAND

Ett hållbart samhälle kräver helhetssyn. Hänsyn måste tas till en rad olika faktorer såväl ekologiska, ekonomiska som sociala. En särskilt viktig aspekt i arbetet med det hållbara samhället handlar om att stödja en utveckling mot jämlikhet och bortarbetade klyftor mellan människor. Solidariska samhällen där banden mellan medmänniskor är starka har större möjlighet att hantera de avgörande miljömässiga utmaningarna.

SE TILL ATT VÄRDENS RESURSER FÖRDELAS JÄMLIKT

Ett första självklart steg för att nå närmare målet om ett jämlikt samhälle är att säkerställa att den verksamhet som bedrivs i offentlig regi inte snedfördelar sina insatser annat än vad som kan motiveras utifrån att det finns skilda behov. Miljöpartiet i Östergötland vill att landstinget arbetar med att höja personalens kompetens för att kunna leverera en vård som är jämlik och ser till att verksamheten är tillgänglig även för människor som har svårare att göra sin röst hörd. Tillgången till vård får inte vara en klassfråga. Trösklarna måste minska.

UTJÄMNA SKILLNADER I HÄLSA

Hälsa är ofta avgörande för såväl livskvalitet som hur man lyckas med arbete och utbildning. Ekonomi och utbildningsnivå är sin tur något som påverkar sannolikheten för hälsa eller ohälsa. Det är en situation som är oacceptabel och en ond cirkel som måste brytas. Miljöpartiet vill att landstinget ska satsa mer på folkhälsan och på att göra vården mer hälsofrämjande. Den kunskap som finns om hur man kan stärka hälsan i befolkningen måste användas i samverkansprojekt mellan kommunerna och landstinget. Vi vill skapa en särskild hälsoinvesteringssfond som bland annat kan finansiera insatser för bättre hälsa.

EN POLITIK FÖR SOCIALT ANSVARSTAGANDE

Miljöpartiet anser att det behövs ett helhetsgrepp när det gäller strävan mot det jämlika och hållbara samhället. Vi vill att landstinget går i spetsen och bjuder in olika myndigheter, kommunerna, näringslivet, ideella föreningar och enskilda människor till ett systematiskt arbete kring större socialt ansvarstagande

ALLA MÄNNISKORS LIKA RÄTT

Grunden för det jämlika samhället är att människor inte diskrimineras på grund av kön, etnicitet, sexuell läggning, hudfärg, funktionsnedsättning, ålder eller ekonomi. Alla ska behandlas likvärdigt och ges samma livchanser.

Diskriminering är i dagens samhälle sällan något som sker öppet utan döljs i samhällsstrukturer, traditioner och i fördomar som inte är medvetna.

Miljöpartiet är ett feministiskt parti. Snäva könsnormer och brist på jämställdhet begränsar människors fria livsval. Det kan handla om kvinnor som trots goda meriter har svårare att göra karriär inom universitet och näringsliv eller män som av omgivningens förväntningar pressas till oönskade karriärvägar. Vi anser att alla människor ska kunna välja den väg i livet som passar dem utan att begränsas av gamla idéer om vad kvinnor och män bör eller kan göra.

Miljöpartiet vill att landstinget arbetar aktivt med att identifiera förhållanden inom sina verksamheter som är diskriminerande och sedan upprättar handlingsplaner och rutiner för att korrigera dessa förhållanden. Kön ska inte vara en löneskiljande faktor. Löneskillnader ska endast bero på ansvarstagande och kompetens. Vården ska en god beredskap att hantera och stötta kvinnor, barn eller män som blivit utsatta för våld i nära relationer. Miljöpartiet vill att landstinget avsevärt ökar sin tillgänglighet för funktionshindrade, både som patienter och för att kunna få en anställning inom landstinget.

VI VILL UTVECKLA DEMOKRATIN OCH STÄRKA DELAKTIGHETEN

En annan viktig faktor för jämlikheten och det hållbara samhället är människors känsla av att befinna sig i ett sammanhang som är större än den egna familjen, det egna hemmet och den egna arbetsplatsen. För att mängden gemensamma angelägenheter ska öka krävs att människor får chans till reellt inflytande. Den lokala och regionala politiken måste synas, ta plats och vara relevant. Ju fler beslut som fattas nära människor desto bättre. Miljöpartiet är ett decentralistiskt parti. Vi vill också ge utrymme för inflytande mellan valen utan att man ska behöva tillhöra ett parti. Miljöpartiet vill att landstingets beslutsprocesser ska vara öppna och lätta att förstå och att man i vissa frågor för en bred dialog med medborgarna. Ett stort samhällsengagemang i och utanför partipolitiken är på sikt avgörande för att kunna hantera miljö- och klimatkriser och andra stora kollektiva utmaningar.

EN POLITIK FÖR BÅDE STAD OCH LAND

En av vår regions största utmaningar är att ta tillvara på fördelarna i de centrala delarnas starka befolkningskoncentration och samtidigt utnyttja möjligheterna i den omkringliggande landsbygden.

Den framtida stadsmiljön är beroende av landsbygdens produktion av ekologisk mat och förnyelsebar energi. Samtidigt är landsbygden och dess invånare och företags framtida utveckling starkt sammankopplad med städernas omställning. Stad och landsbygd existerar i ett ömsesidigt beroende.

En grön politik ska garantera goda livsvillkor och rimlig tillgång till service och infrastruktur var vi än väljer att bo. Det är eftersträvaransvärt att finna en balans mellan stad och landsbygd samt att satsningar fördelas så att utveckling sker i hela regionen.

De gröna näringarna har en central betydelse för regional utveckling och sysselsättning. En handlingsplan bör tas fram för en hållbar livsmedelsutveckling i vår region likt den som är framtagen i Västra Götaland.

Tillgång till service och goda kommunikationer är viktiga förutsättningar för fortsatt boende på landsbygden. Utbyggnad av bredband och mobiltelenät är viktiga förutsättningar för både företagens utveckling och för människors möjlighet att fördela sin arbetstid effektivt och delta aktivt i det moderna samhället. Miljöpartiet satsar på IT som det femte transportslaget och vill se stabilitet och förutsebarhet i finansieringen av bredbandsutbyggnaden. En miniminivå ska garanteras och det behövs regionala bredbandskoordinatorer för att bidra till bättre styrning och uppföljning samt för att underlätta för branschaktörerna.

KULTUR, EN OMISTLIG DEL AV LIVET

Miljöpartiet vill se en mer aktiv styrning av kulturpolitiken i Östergötland. Den lokala kulturen, amatörkulturen eller "breddkulturen" måste få större del av den totala kulturbudgeten, som idag domineras av de tunga kultur-institutionerna.

En kulturpolitik måste bygga på att alla ska kunna utöva och ta del av kultur på jämlika villkor. Kulturen ska vara tillgänglig för alla. Kulturpolitiken ska öppna upp generösa utrymmen för kreativitet och skapande. Ett samhälle som inte har råd med kultur är inte bara ohållbart utan också trist och fattigt. Vi tror också att kultur kan användas aktivt i verksamheten för att förbättra kvaliteten. Kultur i vården kan exempelvis påskynda patienters tillfrisknande.

Vi vill garantera att alla barn och ungdomar ges samma möjligheter till kultur oavsett i vilken skola man går eller i vilken kommun man bor. Vi vill värna om mångfalden inom kulturområdet. Så väl den etniska mångfalden som den mellan alla olika kulturformer och kulturyttringar.

Vi vill vårda det gemensamma kulturarvet vid byggandet av det hållbara samhället i regionen. Regionala och lokala kulturhistoriska museer är viktiga

RESOR OCH TRANSPORTER

Vårt samhälle är beroende av ett säkert och tillförlitligt transportsystem. Vi är beroende av att kunna färdas till arbete, studier, fritidsaktiviteter och samhällsservice. Näringsliv och handel är beroende av arbetskraft och råvaror.

Samtidigt är transportsektorn landets största användare av fossila bränslen och en stor källa till utsläpp av växthusgaser i atmosfären. Vi behöver därför vid sidan av att stödja miljövänlig transportteknik också göra strukturella förändringar i transportsystemen och minska det totala antalet transporter genom att utveckla våra samhällen och våra livsstilar. Genom god samhällsplanering där kollektivt resande samt gång- och cykeltrafik prioriteras före resor med egen bil och där bostäder, arbetsplatser, dagligvaruhandel och service förs närmare varandra kan vi uppnå detta.

Biltransporter kommer att behövas under överskådlig tid. Framför allt på landsbygden. Väginvesteringar ska dock inriktas på ökad trafiksäkerhet och inte på att öka antal vägtransporter. Det krävs istället målmedveten politisk satsning för att ge människor reella möjligheter att välja klimatsmarta och energieffektiva sätt att transportera sig, och att göra det lätt för alla att resa kollektivt genom att satsa på strategiska bytespunkter och lättillgängliga resecentra där byte av trafikslag kan ske. En hållbar och effektiv transportpolitik som hushållar med de gemensamma skattemedlen samtidigt som det ökar framkomlighet, säkerhet och pendlingsmöjligheter är centralt för Miljöpartiet.

Stora nationella trafikstråk passerar genom och fångar upp vår region. Härifrån når vi Stockholm på en dryg timma, Malmö och Köpenhamn på 3 timmar och våra grannregioners befolkningscentra inom en rimlig restid, men behovet av ett utvecklat kollektivtrafiksystem inom länet är stort och måste åtgärdas skyndsamt. Vi välkomnar de möjligheter till utbyggd pendeltågstrafik den nya stambanan kommer att ge på de gamla spåren. Vi vill rusta upp länsjärnvägarna mellan Linköping och Västervik och Linköping - Kalmar för högre hastighet så att en överflyttning av persontrafik sker från bil till järnväg i dessa stråk. I synnerhet när det gäller att förbättra förbindelserna och relationen med Kalmarregionen är det av avgörande strategisk betydelse.

Vi vill tillsammans med byggandet av Ostlänken se snabbare tåg som kortar restiderna ytterligare. En framtida ny stambana med ännu snabbare förbindelser med både Stockholm, Göteborg och Öresundsregionen gör att anslutande spårtrafik också bör projekteras i stråken Finspång-Linköping och Söderköping-Norrköping.

Östergötland har, och bör vidareutveckla, snabba förbindelser med Arlanda, och Kastrup där ett nationellt och internationellt transportutbud redan finns. En fortsatt satsning på egna regionala flygplatser är både samhällsekonomiskt och ekologiskt slöseri.

Norrköpings hamn är en av Östersjöns största och modernaste och måste få fortsätta utvecklas. Hamnen är en strategisk tillgång i byggandet av det hållbara samhället. Sjöfart är det överlägset mest energieffektiva sättet att frakta gods. Även en satsning på sjöfart kräver investeringar i infrastruktur, i form av hamnar och farleder och sådana satsningar bör göras i samverkan med utbyggnad av järnvägarna så att godset fortsätter med det mest energieffektiva transportslaget. Utveckling av metoder och transportenheter där olika transportslag samverkar ska uppmuntras, lämpligen i samarbete med Linköpings universitet och VTI. Landstinget och övriga regionala organ ska vara en föregångare när det gäller att minska det totala antalet transporter genom att inrätta smarta distributionslösningar för sitt eget behov av varor och utrustning.

Att cykla eller gå är de två mest naturliga sätten att förflytta sig. Miljöpartiet vill erkänna cykel- och gångtrafik som ett grundläggande och viktigt trafikslag som både är klimatneutralt och folkhälsobefrämjande. I all samhälls- och trafikplanering ska främjandet av cykel- och gångtrafik vara en avgörande aspekt. Genom att på ett enkelt sätt kunna ta med sig cykeln på tåget eller bussen stärks cykeltrafikens konkurrenskraft som transportmedel.

EN KOLLEKTIVTRAFIK SOM MÖTER FRAMTIDENS UTMANINGAR

En väl fungerande och väl utbyggd kollektivtrafik är en förutsättning för hållbar samhällsutveckling. Kollektivtrafiken är regionförstärkande och stödjer både regional och lokal studie- och arbetspendling. Den ger oss också ökade möjligheter till att utöva rekreation och fritidsaktiviteter. Kollektivt resande är också ett viktigt verktyg när det gäller att minska vår vardagliga klimatpåverkan.

Persontransporter står för 40 % av regionens utsläpp av växthusgaser. Miljöpartiet vill att kollektivtrafikpolitiken utgår från miljö- och klimatmålen och stödjer utvecklingen mot ett hållbart samhälle. Vilken kollektivtrafik vi behöver för att klara klimatmålen ska vara avgörande för vilka långsiktiga strategiska mål kollektivtrafiken ska ha. Att rätt kunna avgöra vad som är samhällsekonomiskt lönsamt och var man kan göra de största vinsterna i en övergång till gemensamt resande är en stor utmaning. Den kanske viktigaste strategin för att kollektivtrafiken ska bidra till att miljö- och klimatmålen nås handlar om att hitta verktygen för att göra den konkurrenskraftig gentemot bilen.

Dialogen med kommunerna om hur stadsmiljön ser ut och kan förändras måste intensifieras. Om vi vill ha mycket gång-, cykel- och kollektivtrafik kan vi inte bygga städer för bilar eller göra stora satsningar på vägtrafik i regionen. Det är oerhört viktigt att kommunerna i sin planering underlättar framkomligheten för kollektivtrafik så att stomlinjetrafiken snabbt kan ta sig till och från tätorternas resecentrum och nyckelpunkter oberoende av rusningstrafik och köbildningar och att lokaltrafiken blir ett naturligt sätt att snabbt förflytta sig inom staden. När behoven ökar ska kollektivtrafiksystemet snabbt kunna matcha med såväl ökad turtäthet, utökat trafikdygn och nya linjesträckningar.

Det är också viktigt att tåg och bussar liksom trafiksystemet i stort anpassas så att personer med funktionsnedsättning kan få en problemfri resa.

Östgötapendeln är navet i den regionala persontrafiken. Trafiken löper i våra befolkningstätaste stråk och binder samman Norrköping, Linköping, Mjölby och Motala. Konkurrensen på spåren gör dock att trafiken inte kan utnyttjas för att uppnå maximalt resande. Det vill vi ändra på. Miljöpartiet vill prioritera pendeltågssystemet och dess förlängning till våra grannlän. Vi vill maximera turtätheten där behovet finns och uppstår. Vi vill verka för att pendeltågstrafiken byggs ut till Katrineholm. En första naturlig etapp är etablera pendeltågstrafik till Åby. Vi ser också positivt på att Östergötlands trafik blir en del samarbetet kring det vardagsresande som sker i hela Mälardalsregionen och ser framför oss hur en väl fungerande kollektivtrafik knyter ihop östra Götaland och östra Svealand till en gemensam arbetsmarknad.

Snabba och bekväma bussförbindelser ska komplettera Östgötapendeln och binda ihop resandet mellan regionens tätorter och bytespunkter. Denna trafik ska karakteriseras av hög turtäthet vid behov, snabbhet och hög servicegrad och ha som huvudsyfte att stödja arbets- och studiependling.

LANDSBYGDSTRAFIK

Kollektivtrafik används för arbetsresor, fritidsresor, studiependling och serviceresor. Behoven på landsbygden kan vara väldigt olika vad gäller försörjning av kollektivtrafik. Vissa delar är väl utbyggd och står sig bra ekonomiskt medan andra har ett mycket lågfrekvent resande och en mycket dyr trafik i förhållande till antalet påstigande. Alla delar av vår region kan därför inte ha alla typer av resande.

En ansvarsfull kollektivtrafikpolitik handlar om att kunna avgöra vilka behov som finns, vilken trafik som är samhällsekonomiskt rimlig och utifrån det hitta de smartaste lösningarna. På landsbygden är det därför extra viktigt att trafiken planeras och utvecklas i samråd med lokala brukare och intressenter. Samordnade lösningar där persontransporter och andra typer av transporter sker gemensamt eftersträvaransvärt. Miljöpartiets viktigaste satsning på att förbättra kollektivtrafikens betydelse för landsbygden är att utveckla strategiska bytespunkter där man kan skifta sättet på vilket man färdas. Till en bytespunkt kommer man till fots, med cykel eller med bil för att sedan fortsätta sin resa med buss eller anropsstyrd trafik. Vi vill utveckla bytespunkterna så att de blir attraktiva serviceställen med bil- och cykelservice, kiosk, affärer och kanske post- och paketservice.

HÖG SERVICEGRAD OCH PRISVÄRDHET

Kollektivtrafiken ska vara attraktiv. Det ska finnas individanpassade tjänster som gör det lättare för kunden att planera och köpa sin resa. Vid trafikstörningar ska resenären ha tillgång till realtidsinformation. Biljettsystemen skall vara enkla och inbjuda till både långsiktigt vardagligt resande och till spontanresor.

Att resa kollektivt ska vara prisvärt i förhållande till andra färd sätt. Miljöpartiet anser att den samhällsfinansierade delen av kollektivtrafiken ska understödja både en effektiv klimatpolitik och vara en del av samhällsutvecklingen. Kollektivtrafiken ska därför även fortsättningsvis finansieras via en hög andel skattemedel.

NÄRINGS LIV OCH ARBETSMARKNAD

Östergötland står i nuläget inför flera utmaningar kopplade till sysselsättning och näringslivsutveckling. En större andel östgötar är arbetslösa än genomsnittligt i Sverige. Färre personer med nedsatt arbetsförmåga är i arbete än av befolkningen i övrigt. Oroväckande är den höga andelen ungdomar utan arbete. Under en längre tid har regionen haft ett lågt nyföretagande och brist på entreprenörer. Kompetensgapet mellan de arbetssökande och de lediga jobben är större i Östergötland än andra regioner.

Vi anser dock att det finns goda förutsättningar för en positiv och hållbar ekonomisk utveckling. Universitetets utbildningar håller hög nationell kvalitet och en rapport från Universitetskanslerämbetet 2013 visar att studenterna har en hög etablering på arbetsmarknaden.

Regionens universitetssjukhus bedriver högspecialiserad sjukvård med en medicinsk forskning som ligger i framkant. Den kunskapsbas som finns inom miljöteknik har stora möjligheter att utvecklas vidare. Östergötland har en relativt väl utbyggd kollektivtrafik vilket ger goda möjligheter för utveckling för hela regionen.

Miljöpartiets målsättning är att Östergötland ska vara en region som präglas av entreprenörskap och innovationer med ekonomiska, sociala och ekologiska hållbarhetsaspekter i fokus. Det är nödvändigt för ett framtida samhälle där alla får vara med. I målsättningen ingår tydliga kopplingar mellan folkhälsa, sysselsättning och delaktighet i arbetslivet.

Möjligheter för aktivt medskapande och dialog med medborgarna har under en längre tid lågprioriterats. Detta vill vi ändra på. En livfull relation med medborgarna i dialog skapar förändring och förnyelse. Medborgarnas idéer kan innehålla frön till, eller behov av, innovationer. Vidare krävs kunskap om medborgarna och deras behov för att rikta innovationer på rätt saker.

En förutsättning att nå målet är en större samverkan mellan offentliga, privata och ideella organisationer, en samverkan där idéer får hjälp, stöd och resurser att förverkligas och utvecklas. Det är av stor vikt att utveckla rådgivning till både män och kvinnor för att stimulera till företagssamhet i alla regionens kommuner. Samverkan bör även utvecklas med företag som redan idag har en verksamhet i regionen.

Miljöpartiet vill att Landstinget ska vara en mer aktivt i att skapa arenor för samverkan, bland annat genom sitt delägarskap i Almi Företagspartner Östergötland AB som arbetar med rådgivning och kapitalförsörjning för både små och stora företag. Förutom att stimulera till nyföretagande är det av stor vikt att utveckla uppföljningen och stödet för företagare när de lämnat "kuvösstadiet" för att öka möjligheten till långsiktighet i verksamheten.

För att landstinget ska kunna vara en aktiv part i att skapa kreativa arenor, bättre kunna sköta sin verksamhet och öka kvaliteten i rådgivning är odlandet av både interna och externa nätverk betydelsefullt.

Miljöpartiet vill underlätta för företag i Östergötland att ställa om sin produktion till att bli långsiktigt hållbar, och därigenom fortsatt konkurrenskraftig. En viktig del av framtiden för östgötskt företagande ligger därför i den gröna omställningen. Miljöteknik är ett område som har en stor utvecklingspotential genom den ökade efterfrågan. Östergötland har en stark miljöteknikbransch inom områden som till exempel avfallshantering, återvinning och förnybara bränslen. Vi anser att dessa områden kan utvecklas vidare där regionen kan inta en ledande position i samverkan med universitet.

Landstinget är medfinansiär till Coompanion Östergötland som ger råd vid start av kooperativ verksamhet och Miljöpartiet vill främja utvecklingen av den sociala ekonomin. Socialt företagande och arbetskooperativ kan vara en del av ett innovativt näringsliv som bidrar till att öka arbetskraftutbudet. Genom kooperativa lösningar och lokala företagsfonder kan närsamhället få ta större del i den regionala sociala ekonomin.

Vi vill att alla borde få möjlighet att vara med och arbeta fullt ut efter egen förmåga. Miljöpartiet vill att Östergötland ska bli en försöksregion för att införa en svensk flexjobsmodell utifrån det danska system med "fleksjobb" Det är en speciell anställningsform där arbetsgivaren betalar för det arbete som deltagarna utför och det gemensamma betalar hälften. Lönen motsvarar heltid och i övrigt är villkoren avtalsenliga. Det här alternativet är för dem som kanske kombinerar ett arbete med psykisk eller fysisk rehabilitering. Både i offentlig och privat sektor.

TURISM

Turismen är en underutvecklad näringsgren i stora delar av vår region. Kulturarv och Natur är två tydliga profilområden där Östergötland har ett starkt och varierat utbud. Utveckling av en hållbar besöksnäring är en möjlig källa till sysselsättning i hela regionen. Dessutom en stor möjlighet för småföretag och gårdsföretag att nå långsiktig bärkraft genom att komplettera sin ordinarie verksamhet med ekoturismtjänster. Regional samordning av besöksnäringen, utvecklings- och kompetensstöd till nya företag och idéer samt sammanhållen marknadsföring av Östergötland är viktiga regionpolitiska ansvarsområden.

LÄRANDE, FORSKNING OCH UTBILDNING

Utbildning för alla är en grundförutsättning för deltagande och engagemang för en hållbar värld. Människan ska uppmuntras till viljan, samt få redskapen, att lära och utvecklas genom hela livet. Vi ska inte bara lära oss läsa, skriva, räkna och en mängd fakta. Vi ska också kunna samarbeta, skapa, utveckla vår egen situation och få möjlighet att aktivt delta i utformningen av samhället.

Människor som vill kvalificera sig för ett arbete, byta yrke, bryta gamla mönster eller bara pröva nya saker i livet ska ges nya chanser och uppmuntran. Mycket av lärandet sker utanför det formella utbildningssystemet. Många kan därför utan formell kompetens utföra arbete som det finns behov av. Komvux, folkhögskolor, studieförbund och andra utbildare ger också stora möjligheter för alla. Rätt till friår och att utbilda sig är en del av grön politik. För att få ett stort utbud och kvalitet i programmen vad gäller gymnasiekurser och kvalificerad yrkesutbildning behöver vi utveckla samarbetet mellan huvudmän både inom och utanför regionen.

Miljöpartiet vill att Östergötland blir en kreativ region där lärandet stimuleras både för personlig utveckling och för ökad sysselsättning och minskad utslagning från arbetslivet. En region präglad av hög utbildningsnivå, starka kopplingar till arbete och näringsliv och en uttalad vilja att satsa på forskning och utveckling. Att entusiasmera och stödja kommunernas samverkan för att utveckla en bättre skola och att skapa förutsättningar för att kvalificerade yrkesutbildningar och universitet kan växa under bästa betingelser är en stor uppgift för regionen. Boende i alla kommuner ska erbjudas bra vuxenutbildning. De som vill studera ska mötas välvilligt med insatser från utbildningsanordnare, Arbetsförmedling, Försäkringskassa, CSN, fackföreningar och arbetsgivare. Integration är en avgörande friskfaktor för våra nyanlända medmänniskor. Kunskaper i svenska språket och om det svenska samhället är avgörande för framgång och etablering på arbetsmarknaden. Vi måste se de nyanlända som tillgångar, som människor som tillför vårt land nya kunskaper, erfarenheter och idéer

Utbildningsnivån i Östergötland är lägre än riksgenomsnittet. Arbetslösheten är relativt hög samtidigt som arbetskraftsbrist finns eller riskerar uppstå inom vissa yrkesgrupper.

Genom en nulägesanalys och ett regionalt handlingsprogram med t. ex. en långsiktig strategi för förbättrade skolresultat och utbildningar som bättre matchar arbetsmarknadens behov vill vi ta ett krafttag för att bromsa utvecklingen. Landstinget bör bidra genom att vara en arena för ansvariga för all form av utbildning, näringsliv, forskning och andra aktörer. Ett syfte med arenorna är att korta avstånden mellan utbildning och arbete samt skapa möjligheter för utveckling av praktik. Kunskap inom hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbete är viktig, eftersom utbildning är en viktig insats för folkhälsan.

Landstingets roll är att initiera, medverka i samarbeten och medfinansiera forskning och utveckling. Den politiska verksamhetens koppling till forskning är viktig och forskningens resultat bör tas tillvara för att utveckla lösningar på samhälls- och klimatutmaningar.

En av samhällets viktigaste uppgifter är att skapa förutsättningar för god hälsa. Det behövs forskning för att få kunskaper om hur kopplingen mellan miljö, livsvillkor och levnadsförhållanden påverkar befolkningens hälsa. Den hälsofrämjande forskningen måste vara bred och ta upp hur livsmiljöer och socioekonomiska faktorer påverkar befolkningen. Med forskning som grund kan politiken utveckla nya strategier för en förbättrad folkhälsa - lokalt, nationellt och globalt. Sverige har ett ansvar för att bidra till global forskning med hälsoperspektiv. I synnerhet när det gäller utveckling av läkemedel och metoder för behandling av allvarliga sjukdomar såsom hiv, malaria och tbc.

Linköpings universitet är en motor för utveckling i hela regionen, som utbildningsinstitution där många människor hittar vägar både till egen utveckling och till ett yrkesliv. Universitetet är också en forskningsinstitution inom ett brett antal områden, som inte bara leder till ökade kunskaper för landsting, kommuner och näringsliv, utan också till att många nya företag utvecklas.